

NEHEMIASPA

QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Persia nacionpi Rey Artajerjes kamachiptin Jerusalem llaqtaman Nehemias kutimusqanmanta hinaspa Jerusalem llaqtapa murallan allichachisqanmanta (1-2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Diospa kaqninkunata Esdras rurachiptin Nehemias yapasqanmanta (3-7).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun runakunapa qayllanpi Diospa yachachikuynin leesqankumanta, willakuntaqmi Diosninkuta kasukunankupaq yapamanta runakunapa contrato rurasqankumantapas (8-10).

Tawa kaq parteñataqmi willakun templopi servikuqkunamanta, llaqtapa murallan qespi-chisqankumanta hinaspa Nehemiaspa tukuy ima rurasqanmanta (11-13).

Jerusalem llaqtapaq Nehemias mañakusqanmanta

1 ¹Kaymi Hacialiaspa churin Nehemiaspa willakusqankuna: Rey Artajerjes iskay chunka watamanña gobiernachkaptinmi Quisleu sutiyoq killapi ñoqa Nehemias palaciopa kanan Susa llaqtapi kachkarqani. ²Hinaptinmi aylluykunamanta kaq Hanani sutiyoq runa hamurqa, paywantaqmi hamurqaku Juda lawmanta wakin runakunapas. Paykunatam tapurqani mana preso riq puchuq judiokunamanta chaynataq Jerusalem llaqtamantapas. ³Hinaptinmi niwarqaku:

—Chay lawpi *yachaq presochasqakunamanta puchuqkunam ñakarispanku penqaypi kallachkanku. Jerusalem llaqtapa murallanpas tuñichisqam kachkan, zaguan punkunkunapas kañasqataqmi kachkan —nispá.

⁴Chaykunata uyarispaymi tiyaykuspáy waqarqani, achka punchaw llakikuspaymi ayunaspay mañakurqani hanaq pachapi munaychakuq Diosta. ⁵Paytam nirqani:

—Mañakuykim hanaq pachapi munaychakuq Dios Taytalláy. Qamqariki kanki hatun manchakuyapaq Diosmi. Contratoykita cumplispaykim kuyaqnikipunatawan kamachikuy-nikikuna kasukuqkunata kuyapayanki. ⁶Tuta punchaw qampa qayllaykipi kay sirvientekipa mañakusqaytayá qawarimuspa uyariykullaway. Israelpa miraynin sirvientekikunaraykum mañakamuyki, reqsikunitaqmi Israel casta runakunaqa qampa contraykipi huchallikurus-qaykuta. Arí, ñoqapas abueloypa castanpiwanmi huchallikuruni. ⁷Llumpay mana allintam ruraruniku contraykipi, manataqmi kasukunikuchu serviqniki Moiseswan qowasqaykiku kamachikuynikikunatapas, decretoykikunatapas chaynataq reglamentoykikunatapas. ⁸Yuyariyá serviqniki Moisesman kayna nisqaykita: “Qamkuna huchallikuptiki- chiqqa ñoqam cheqechisqaykichik huklaw nacionkunaman. ⁹Ichaga ñoqaman kutirikamuwaspaykichik kamachikuyniykunata kasukuptikichikqqa, cheqechisqa karu llaqtapi kasqaykichikmantam huñumuspa pusamusqaykichik *yachanaypaq akllasqay sitioman” nispá.

¹⁰—Israelpa mirayninkunaqariki sirvientikikunam kaniku chaymi hatun atiy-nikiwan librawarqankiku. ¹¹Ruegakuykim Señorlláy, chaylla kay sirvientikipa mañakuyniyta chaynataq sutiki respetay munaq sirvientikikunapa mañakuynin-tapas uyariykunaykipaq. Kay sirvienteki imapas rurasqay allin lloqsinanpaqyá yanapaykuway, reywanpas favoreceykachiwayá.

Chaynatam nirqani reyman copa serviq kasqayrayku.

Rey Artajerjesmi favorecen Nehemiasta

2 ¹Rey Artajerjes iskay chunka watamanña gobiernachkaptinmi Nisan killapi vino paypa ñawpaqninpiña kachkaptin payman servirqani. Reyta qayllanpi-qa ñoqaqa manam haykapipas llakisqachu karqani. ²Chaymi rey niwarqa:

—¿Imanasqataq llakisqa kachkanki? Manam onqosqaqa kawaqchu chaynaqa ¿imamantachiki llakikuchkanki? —nispa.

Chaymi sinchillataña mancharikurqani. ³Hinaspaymi nirqani reyta:

—Wiñaypaqyá kawsakuy reylláy. ¿Imaynataq manaqa llakikuymanchu abue-loykunapa pampakusqan llaqta chunnichisqa chaynataq zaguan punkukunapas kañasqa kachkaptinqa? —nispa.

⁴Reyñataqmi niwarqa:

—¿Imatataq munanki qampaq ruranayta? —nispa

Chaymi hanaq pachapi munaychakuq Diosta mañakuspay ⁵reyta nirqani:

—Reylláy, munaspaykiqa kay sirvientekitayá favorecewaspayki kachaway Juda lawpi abueloykunapa pampakusqan llaqtaman chaynapi mosoqmanta hatarichi-munaypaq —nispa.

⁶Reinapas waqtanpi tiyachkaptinmi rey niwarqa:

—¿Hayka unaypaqtaq illanki hinaspaqa haykapitay kutimunki? —nispa.

Hinaptinmi rey kachawarqa haykapikamam kamunayta niykuptiy.

⁷Reytaqa nirqanitaqmi:

—Reylláy, munaspaykiqa qoykachiwayá cartakunata Eufartes Mayupa waklawninpi gobiernaqkunapaq chaynapi Judá lawman chayanaykama ama harkakuwananku-paq. ⁸Huk cartatañataqyá qoykuway sachaykikuna waqaychaq Asaf sutiyoq runapaq chaynapi pay kullukunata qowanapaq. Chaykunawanchiki rurachisqa templopa pun-kunkunata, llaqtapa murallanta chaynataq *yachanay wasitapas —nispa.

Chaynatamá rey qowarqa Tayta Diospa favorecewasqanman hina.

⁹Eufartes Mayupa waklawninpi gobiernaqkunaman chayaruspaymá qorqani reyta cartankunata. Reyta kachasqanmi ñoqawan rirqaku tropakunapa jefenkuna chayna-taq caballopi sillasqa soldadokunapas. ¹⁰Aswanqa Horon llaqtayoq Sambalat hinaspa Amon castamanta kamachikuq Tobias yacharuspam sinchillataña piñakururqaku, pi-ñakururqakuqa Israelpa mirayninkunata yanapananpaq hukkaqnin hamusqanraykum.

Nehemiasmi runakunata kallpanchan murallata hatarichinankupaq

¹¹Chayarqanimá Jerusalem llaqtaman, chaypi kimsa punchaw karuspaymi ¹²tutan hatarirqani wakin qarikunapiwan ichaqa manaraqmi pimanpas willarqanichu Jerusalem llaqtapi ruranaypaq sonqoyman Diospa churasqantaqa. Ñoqapa sillakusqay animalmanta hukqa manam karqachu. ¹³Tuta lloqsispaymi Qechwaman Riq Zaguanninta pasaspay rir-qani Dragonwan sutichasqa pukyu lawmanwan Qopapataman Riq Zaganman. Jerusalem llaqtapa lliw murallankunatam tuñichisqata qawarqani, qawarqanitaqmi llaqtapa zaguan

punkukuna kañasqa kasqantapas. ¹⁴Chaymantam pasarqani Pukyuman Riq Zaguanman chaynataq reypa rurasqan qochaman, aswanqa manam karqachu campo sillakusqay uywa pasananpaq. ¹⁵Tutaraqmi wayqonta wichayman rirqani hinaspaymi qawarqani murallata, muyuspaymi yaykurqani Qechwaman Riq Zaguanninta, chaymantam kutikurqani.

¹⁶Jefekunam ichaqa mana yacharqakuchu mayman risqaytapas nitaq imam rurasqaytapas, chaykamam imatapas manaraq nirqaniraqchu judiokunaman otaq sacerdotekunaman, prefectokunaman chaynataq wakin obra ruraqkunamanpas.

¹⁷Chaymantañam paykunata nirqani:

—Qamkunaqa qawachkankichikmi sasachakuypi kasqanchikta. Jerusalem llaqtapa murallanpas tuñichisqam kachkan chaynataqmi zaguan punkunkunapas kañasqataq kachkan. Hatarispayá Jerusalem llaqtapa murallanta hatarichisunchik, amañayá mastaq penqaypi kasunchikchu —nispa.

¹⁸Willarqanitaqmi paykunaman imaynatam Diosniy favorecewasqantapas chaynataq reypa niwasqankunatapasp hinaptinmi nirqaku:

—Hatarispayá perqasunchik —nispa.

Chaynapimá kallpanchakurqaku ruranankupaq. ¹⁹Aswanqa Horon llaqtayoq Sambalat hinaspa Amon castamanta kamachikuq Tobiasmi Arabia lawmanta Gesem sutiyoq runapiwan yacharuspanku asipayawarqaku hinaspa despreciawarqaku, paykunam nirqaku:

—¿Imatataq rurachkankichik? ¿Reypa contranpichu hoqarikuchkankichik? —nispa.

²⁰Ñoqañataqmi paykunata nirqani:

—Hanaq pachapi munaychakuq Dios yanapawaptinkum kay sirvientenkunaqa perqasaqku. Qamkunataqa manam imapas qokusunkichikchu Jerusalem llaqtamantaqa —nispa.

Jerusalem llaqtapa murallankuna kaqllamanta hatarichisqankumanta

3 ¹Sacerdotekunapa jefen Eliasibmi sacerdotemasinkunapiwan perqarqaku Ovejawan sutichasqa zaguenta hinaspam Diospaq sapaqcharqaku. Punkunkunatapasp churaspankum Pachakwan sutichasqa torrekama murallatapasp perqarqaku, chaykunatapasp Diospaqtaqmi sapaqcharqaku Hananeel sutiyoq torrekama. ²Paykunapa waqtanpim perqarqaku Jerico llaqtayoq qarikuna. Paykunapa waqtanpiñataqmi perqarqa Imripa churin Zacur. ³Senaapa mirayninkunam perqarqaku Challwawan sutichasqa zaguenta. Churarqakutaqmi punkupa chakankunatapasp, punkunkunatapasp chaynataq aldabankunatapasp hinaspa cerrojonkunatapasp. ⁴Paykunapa waqtanpim allicharqa Cospa willkan otaq Uriaspasp churin Meremot. Paykunapa waqtanpiñataqmi allicharqa Mesezabeelpa willkan otaq Berequiaspasp churin Mesulam. Paykunapa waqtanpiñataqmi allicharqa Banapa churin Sadoc. ⁵Paykunapa waqtanpiñataqmi allicharqaku Tecoa llaqtayoq runakuna, allin reqsisqa runakunam ichaqa mana yanapayta munarqakuchu kama-chikuqkunapa obranpi llamkayta. ⁶Ñawpa Zaguantam allicharqaku Paseahpasp churin Joiadapiwan Besodiaspasp churin Mesulam, churarqakutaqmi punkunkunatapasp, aldabankunatapasp chaynataq cerrojonkunatapasp. ⁷Paykunapa waqtanpim allicharqa Gabaon llaqtayoq Melatias, Meronot llaqtayoq Jadon, Gabaon llaqtayoq runakuna chaynataq Mizpa llaqtayoqkunapas, paykunam Eufrates Mayupa waklawinpi kaq prefectopa munaychakuyinpi karqaku. ⁸Paykunapa waqtanpim allicharqa Harhaiapasp churin Uziel, paymi karqa qorimanta alhaja ruraqkunamanta kaq. Paypasp waqtanpiñataqmi allicharqa Hananias, paymi karqa perfume ruraqkunamanta. Paykunam allicharqaku Jerusalem llaqtapa ancho murallankama. ⁹Paykunapa waqtanpitaqmi allicharqa Hurpasp churin

Refaiaspas, payqa karqa Jerusalem parten llaqtapi alcaldem. ¹⁰Paykunapa waqtanpim allicharqa Harumaf sutiyoq runapa churin Jedaiaspas, payqa rurarqa wasinpa chimpanpi kasqanraykum. Paypa waqtanpim allicharqa Hasabniaspa churin Hatus.

¹¹Harimpa churin Malquiaswan Pahat-moabpa churin Hasubmi allicharqaku huk hawaqta, allicharqakutaqmi Hornokunawan sutichasqa torretapas. ¹²Paykunapa waqtanpim allicharqa Halohespa churin Salum, paymi karqa Jerusalem parten llaqtapa alcalden, paywantaqmi llamkarqa warmi churinkunapas. ¹³Qechwaman Riq Zaguantam allicharqa Hanunwan Zanoa llaqtapi *yachaqkuna, paykunam mosoqmanta perqarqaku, churarqakutaqmi punkunkunatapas, aldabankunatapas chaynataq cerrojonkunatapas. Murallatapas allicharqakum tawa pachak pichqa chunkan metrota Qopapataman Riq Zaguankama. ¹⁴Qopapataman Riq Zaguantam allicharqa Recabpa churin Malquias, paymi karqa Bet-haquerem lawpi gobernador, paymi mosoqmanta perqaspan churarqa punkunkunata, aldabankunata hinaspa cerrojonkunata.

¹⁵Colhozepa churin Salum sutiyoq runapas allicharqam Pukyuman Riq Zaguanta, paymi karqa Mizpa lawpi gobernador. Paymi mosoqmanta perqaspan churarqataq punkunpa chakankunatapas, punkunkunatapas chaynataq aldabantawan cerrojonkunatapas. Allicharqataqmi reypa huertanman riq Siloe estanquepa perqantapas Davidpa Llaqtanmanta uraykamuq gradaskama. ¹⁶Paypa waklawninpiñataqmi allicharqa Azbucpa churin Nehemias, paymi karqa Bet-sur parten distritopa gobernadorin, paymá allicharqa Davidpa sepulturankunapa ñawpaqninkama, estanquekama hinaspa soldadokunapa cuartelninkama.

¹⁷Paypa waklawninpiñataqmi allicharqaku Levíy casta Banipa churin Rehun, paypa waqtanpim allicharqa Hasabias, paymi karqa Keila parten distritopa gobernadorin, payqa allicharqa Keila distritopa sutinpim. ¹⁸Paykunapa waklawninpiñataqmi allicharqa ayllun Henadadpa churin Bavai, paymi karqa Keila parten distritopa gobernadorin. ¹⁹Paypa waqtanpim allicharqa Josueypa churin Ezer, paymi karqa Mizpa llaqtapa gobernadorin, paymi allicharqa esquinapi armakuna waqaychana wasiman seqanapa chimpanpi esquinakama. ²⁰Paypa waklawninpiñataqmi Zabaipa churin Baruc huk hawaqta ganasllawanña allicharqa, esquinamanta qallaykuspam sacerdotekunapa jefen Eliasibpa wasinpa punkunkama allicharqa. ²¹Paypa waklawninpiñataqmi huk hawaqta allicharqa Cospa willkan otaq Uriaspas churin Meremot, allicharqaca Eliasibpa punkunmanta qallarispam hina kikin Eliasibpa wasinpa cantonkama.

²²Paypa waklawninpiñataqmi allicharqaku sacerdotekuna, paykunaqa karqa Jordan Mayupa qechwanpi *yachaqkunam. ²³Paykunapa waklawninpiñataqmi allicharqaku Benjaminpiwan Hasub, chaytam ruraraqaku wasinkupa chimpan kasqanrayku. Paykunapa waklawninpiñataqmi allicharqa Aniaspa willkan otaq Maasiaspa churin Azarias, paypas allicharqa wasinpa waqtanpi kaqtam. ²⁴Paypa waklawninpiñataqmi huk hawaqta allicharqa Henadadpa churin Binui, Azariaspa wasinmanta qallarispam murallapa esquinanpi tukurqa. ²⁵Uzaipa churin Palalmi allicharqa esquinapa chimpanpi, allicharqataqmi reypa alto palacionmanta lloqsiq hatun torretapas, chay torremá karqa guardiakunapa pationpa hichpanpi. Paypa waklawninpiñataqmi allicharqa Farospa churin Pedaias. ²⁶Ofel Moqopi yachaq templopa sirvientenkunañataqmi allicharqaku intipa qespimunam lawpi lloqsina zaguana chimpankama hinaspa lawman lloqsiq torrekama. ²⁷Paykunapa waklawninpiñataqmi huk hawaqta allicharqaku Tecoa llaqtayoq runakuna, allicharqakuqa hawa lawman lloqsiq hatun torrepa chimpanmanta qallarispam Ofel Moqopa murallankama.

²⁸Caballokunapa Zaguanninmanta qallaykuspam sacerdotekuna allicharqaku sapakama wasinkupa chimpanta. ²⁹Paykunapa waklawninpiñataqmi allicharqa Imerpa churin Sadoc, payqa allicharqa wasinpa chimpantam, paypa waklawninpiñataqmi allicharqa Secaniaspa churin Semaias, paymi karqa intipa qespimunan lawpi zaguan punkuwan cuentallikuq. ³⁰Paypa waklawninpiñataqmi huk hawaqta allicharqaku Selemiaspa churin Hananiaspiwan Salaf sutiyoq runapa soqta kaq churin Hanun, paykunapa waklawninpiñataqmi allicharqa Berequiaspa churin Mesulam, payqa allicharqa cuartonpa chimpantam. ³¹Paypa waklawninpiñataqmi allicharqa qorimanta alhaja ruraqkunamanta kaq Malquias, allicharqaqa templopa sirvientekunapa wasinkamam chaynataq negociantekunapa wasinkamam, chay wasiqa karqa soldadokunapa huñunakunanku zaguanpa chimpanpim. Malquiasqa allicharqataqmi esquinapi llaqta cuidaqkunapa puestonkamapas. ³²Esquinapi llaqta cuidaqkunapa puestonmanta qallarispam Oveja sutiyoq zaguanpam allicharqaku qorimanta alhaja ruraq negociantekunapiwan.

Enemigonkupa asipayasqanmanta

4 ¹Ñoqaykupa muralla rurasqaykuta Sanbalat uyariruspanñataqmi llumpayllataña piñakururqa, rabiallowanñam burlakuwarqaku ñoqayku judiokunamanta. ²Castankunamanwan Samaria lawpi tropankunamanmi kaynata nirqa: —¿Imatataq chay mana kallpayoq judiokunaqa rurachkanku? ¿Yapamantachu murallakunata hatarichinqaku? ¿Diospaqchum animalkunata wañuchipunqaku? ¿Huk punchawllapichum llamkayta tukurunqaku? ¿Mosoyarachinqakuchum montonasqa allpa ukupi kañasqa rumikunata? —nispa.

³Sanbalatwan kuskataqmi kachkarqa Amon castamanta Tobiaspas, paymi nirqa: —Qawaychik, wak perqasqanku murallataqariki atoq seqaspanpas tuñirachimunqam —nispa.

Nehemiaspa mañakusqanmanta

⁴Chaymi ñoqa Nehemias kaynata mañakurqani: —Diosllayku, uyariyá asipayawasqankuta, kikinkumanyá kutirachiy kami-kuyninkuta, paykunaqa huklaw nacionman preso pusasqayá kachunku. ⁵Amayá pampachaychu mana allinkuna rurasqankumantaqa, ñawpaqniki kaq huchankutapas amataqyá limpiaychu perqaqkunata sinchillataña rabiachisqankurayku —nispa.

Enemigonkupa amenazasqanmanta

⁶Rurarqanikumá murallata hinaptinmi runakuna ganasllawanña rurasqankurayku chawpikamaña lliw muralla rurasqa karqa. ⁷Astawanqa Sanbalatpiwan Tobiasmi, Arabia lawmanta kaqkunapiwan chaynataq Amon castamanta kaqkunapiwan hinaspa Asdod llaqtamanta kaqkunapiwan Jerusalem llaqtapa murallankuna allichasqaykuta chaynataq raqrunkunatapas tapasqaykuta uyariruspanku sinchillataña piñakururqaku. ⁸Paykunam lliwchanku rimanakururqaku Jerusalem llaqtapa contranpi peleanankupaq chaynapi dañanankupaq. ⁹Chaymi Diosniykuta mañakuspayku churarqaniku runakunata tuta punchaw llaqtata cuidanankupaq chaynapi paykunamanta defiendekunaykupaq. ¹⁰Juda lawmanta runakunañataqmi rimarqaku kaynata: —Apamuqkunapa kallpankum pisirunña, wischunapaq allpapas achkam, manataqmi atiyman kuchu muralla perqaytaqa —nispa.

¹¹Ñoqaykupa contraykupi kaqkunañataqmi nirqaku:

—Amayá yachachunkuchu nitaq qawachunkuchu paykunapa chawpinman yaykuruspa wañurachinanchikkama hinaspa llamkasqankuta sayarachinanchikkama —nispá.

¹²Aswanqa enemigoykuwan *yachaq judiokuna hamuspankum willapayawarqaku chunka kutikama:

—Maylawninchikmantapas paykunaqa atacawasunchikmi —nispá.

¹³Chaymi churarqani runakunata murallapa qepan uraynin lawkunapi, churarqanitaqmi murallapa kicharayaqninkunapipas. Paykunaqa karqaku espadakunawan, lanzakunawan hinaspa flechakunawan armasqam. ¹⁴Chaymi qawarispay reqsisqa runakunata, gobiernaq runakunata hinaspa llapallan runakunata nirqani:

—Amayá manchakuychikchu paykunataqa, amataqyá qonqaychikchu Señorninchikqa hatun kasqanta chaynataq manchakuyapaq kasqantapas, peleaychikyá aylluykichikrayku, churikichikkunarayku, warmikichikrayku hinaspa wasikichikrayku —nispá.

¹⁵Enemigoyku chaykuna yacharusqaykutawan paykunapa rimanakuy ninkuta Dios yanqacharusqanta uyariruptinkum llapallayku kutiykurqaniku murallapi rurayniykuman. ¹⁶Chay punchawmantam parten runaykuna llamkaqku obrapi, partenñataqmi lanzakunawan, harkachikunawan, flechakunawan chaynataq qasqopas wasapas harkachikunawan armasqa karqaku. Juda casta runakunapa qepanpiñataqmi kachkarqaku jefekuna. ¹⁷Murallapi perqaqkunawan qepiqkunam huknin makinkuwan llamkaqku obrapi huknin makinwanñataqmi espadata hapiqku. ¹⁸Perqaqkunam llamkaspanku sapakama weqawninkupi watasqa espadayoq karqaku, corneta tocaqñataqmi ñoqawan kuska karqa. ¹⁹Hinaptinmi reqsisqa runakunata, gobiernaq runakunata hinaspa llapallan runakunatawan nirqani kaynata:

—Rurananchikqa hatu-hatunmi, ñoqanchikñataqmi rakinusqa kachkanchik murallapi karupikama. ²⁰Chaynaqa cornetapa waqasqanta uyarispaykichikmi chaypipuni ñoqaykuwan huñunakunkichik. Diosninchikmi ñoqanchikpaq peleanqa.

²¹Parten runakuna lanza hapirisqa kaptinkumá ñoqaykuñataq llamkarqaniku achikyasqanmanta tutaykunankama. ²²Nirqanitaqmi runakunata chay tiempopi:

—Sapakama sirvientekichikwan Jerusalem llaqtapi kaychik chaynapi tutan cuidakuspa punchawñataq obrapi llamkananchikpaq. ²³Chaynataqmi ñoqapas, aylluykunapas, runaykunapas hinaspa compañaqniy llaqta cuidaqkunapas mana llatanakurqanikuchu pachaykuta, llatanakuspaqa-llatanakurqaniku bañakunallaykupaqñam.

Kikinku ukupi sasachakuymanta

5 ¹Paykuna ukupi runakunam, warmikunapiwan anchallataña rimarqaku castanku judiokunapa contranpi. ²Waqiqninkum nirqaku:

—Ñoqaykuqa achkallañam kaniku, achkallañataqmi wawa-churiykupas, chayraykum mana wañurunaykupaq munaniku trigota —nispá.

³Wakinñataqmi nirqaku:

—Yarqawaptinkum trigota rantinaykupaq prendakuruniku chakraykuta, uvas huertaykuta chaynataq wasiykutapas —nispá.

⁴Wakinñataqmi nirqaku:

—Qollqetam prestakuruniku reyman impuestota paganaykupaq chaypaqmi chakraykutawan uvas huertaykutapas prendakunayku. ⁵Judiomasinchikkunawanaq ayllupuram kanchik, churinchikpas churinku hinam, paykunapa sirvientenña kanapaqmi qorqaniku qari churiykutawan warmi churiykutapas. Wakin warmi churiykuqa

sirvientañam kachkankupas, manataqmi harkakunaykupaq ima ruraytapas atinikuchu chakraykupas hinaspa huertaykupas hukpa makinpiña kasqanrayku —nispá.

⁶Quejankutawan willakuwasqankuta uyariruspaymi sinchillataña rabiárunqani. ⁷Chaykunamanta yuyaymanarispaymi reqsisqa runakunata chaynataq gobiernaq runakunata qaqcharqani kaynata:

—¿Mirayninpaqraqchum castaykichikman prestankichik? —nispá.

Chay asuntomanta rimanaykupaqmi huñururqani runakunata. ⁸Paykunatam nirqani: —Ñoqaykum atisqaykuman hina kutichimurqaniku nacionkunaman *rantikusqa judiomasinchikkunata. ¿Qamkunañataqchu aylluykichikta rantikurunkichik ñoqayku kutichimunaykupaq? —nispá.

Upallakuspa mana imatapas niwaptinkum. ⁹nirqani:

—Manam allinchu chay rurasqaykichikqa. ¿Manachum respetankichik Diosninchikta chaynapi enemigonchik nacionkuna ama burlakuwananchikpaq? ¹⁰Ñoqapas aylluntinmi runaykunapiwan qollqetawan trigota prestarqaniku chaynaqa qonqasunñayá miraynin mañaytaqa. ¹¹Ruegakuykichikmi chakrankuta, uvas huertankuta, aceituna huertankuta chaynataq wasinkutapas kutichipunaykichikpaq. Ruegakuykichiktaqmi qollqemantapas, trigomantapas, vinomantapas hinaspa aceitemantapas manasqaykichikpa miraynin mañasqaykichikta kutichipunaykichikpaq —nispá.

¹²Paykunañataqmi niwarqaku:

—Kutichipusaqkum, manañam imatapas mañasqakuchu, nisqaykiman hinamá rurasakuqa —nispá.

Chayman hinamá sacerdotekunata qayaspay juramentachirqani. ¹³Pachaytapas taspispaymi kaynata nirqani:

—Pipas kay juramento mana cumpliқkunatayá wasinkumantawan llamkaynin-kumanta Dios kaynata taspichun hinaspa llapa imantapas qechuchun —nispá.

Lliw huñunasqa runakunañataqmi nirqaku:

—iChaynayá kachun! —nispá.

Tayta Diosta alabaspamá chayman hina ruraraqaku.

Nehemiaspa allin sonqo kayninmanta

¹⁴Rey Artajerjesmi churawarqa Juda lawpi prefecto kanaypaq. Prefecto kaytam qallirirqani pay iskay chunka watamanña gobiernachkaptin. Kimsa chunka iskayniyoq watamanña gobiernachkaptinmi chunka iskayniyoq wataña prefectoman tupaq mikuyta ñoqapas nitaq aylluykunapas mana chaskirqanikuchu. ¹⁵Ñoqamanta punta kaq prefectokunaqa ñakarichirqam runakunata hinaspa mikunankupaqwan vino tomanankupaq sapa punchaw chaskiқku yaqa parte kilo qollqeta, paykunapa yanapaqnikunapas ñakarichirqam runakunataqa. Ñoqam ichaqa Diosta respetasqayrayku mana chaynatachu ruraraqani. ¹⁶Kay muralla hatarichiypipas ruranaytam ruraraqani, manataqmi rantirqanikuchu chakrakunatapas, llapallan runaykunapas chay llamkaypim karqaku huk runa hinalla. ¹⁷Judiokuna kaspapas otaq gobiernaқkuna kaspapas ñoqamantataqmi mikuқku pachak pichqa chunkan runakuna ichaqa manam yupasqachu karqa ñoqaykupa muyuriqniykupi kaq nacionkunamanta hamuқ runakunaqa. ¹⁸Sapa punchaw mikuyta rurachispaymi nakachirqani huk torota, akllasqa soqta ovejakunata hinaspa raprayoq animalkunata, sapa chunka punchawñataqmi nana-nanaq vinota apachimurqani. Chaywanpas prefecto kasqayrayku tupawaqniy mikuytaqa manam mañakurqanichu, chaynataqa ruraraqani kay

runakunapa llumpayllaña llamkayninku kasqanraykum. ¹⁹Chaynaqa Dioslláy, allinniypaqyá ama qonqawaychu kay runakunapaq tukuy ima rurasqayrayku.

Nehemiaspa contranpi rimanakusqankumanta

6 ¹Sanbalatmi Tobiaspiwan Arabia lawmanta kaq Gesem sutiyoq runapiwan, wakin enemigoyku runakunapiwan yacharurqaku muralla perqasqayta chaynataq chaypiqa murallapa raqranpas manaña kasqanta. Chay tiempokamaqa manaraqmi punkukunatapas churarqanichu. ²Sanbalatpiwan Gesenmi kachamurqaku kaynata niwanankupaq:

Hamuy Ono Pampapa huk kaqnin llaqtachanpi huñunakunanchikpaq —nispa.

Paykunaqariki piensarqaku mana allinta rurawanankupaqmi. ³Chaymi kacharqani runakunata kaynata nimunankupaq:

—Ñoqaqa rurachkani hatun obratam chaymi hamuytaqa mana atiramuymanchu, qamkunaman rispay kay obrata saqeruptyiqa kay obram sayarunman —nispa.

⁴Tawa kutikamam nichimuwarqaku, ñoqañataqmi paykunaman nichimurqani puntapi nichimusqayta hinalla.

⁵Hinaptinmi Sanbalatqa runanwanña kunamusqa hina chayna willakuyllata kunanwanqa pichqa kutikamaña, apachimuwasqataqmi kicharayachkaq huk cartatapas. ⁶Chay cartam kaynata nisqa:

Huklaw nacionniyoq runakunam rimachkanku, Gesempas hina chaynallatam nin, qamsi judiokunapiwan hoqarikuyta piensachkanki chaysi murallatapas perqachichkanki, ninkutaqmi paykunapa reynin karuy munasqaykitapas. ⁷Chaynallataqsi churarunkiña Diosmanta willakuqkunatapas: “Kachkanñam Juda nacionpi rey” nispa chaynapi Jerusalem llaqtapi qanmanta willakachakunankupaq. Chay rimaykunataqa Rey Artajerjesmanmi willaykunmanku, chaynaqa hamuyuni rimanakunanchikpaq.

⁸Chaymi Sanbalatman nichimurqani:

—Manam chay nisqaykiman hinachu, chaykunataqa umallaykimantam horqorunki —nispa.

⁹Ñoqaykuta mancharichiypi kawaspankum nirqaku:

—Paykunapa kallpanqa obra rurasqankupim pisirunqa chaymi mana tukunqakuchu —nispa.

Chaymi Tayta Diosta mañakurqani:

—Kunanqa aswanraqyá kallpanchaykullaway —nispa.

¹⁰Chaymantam rirqani Mehetabela willkan otaq Delaiapa churin Semaiaspa wasinman, paymi chaypi wichqarayachkasqa hinaspa kaynata niwarqa:

—Diospa templonpa santuarionpi huñunakuspayá punkunkunata wichqarusunchik, wañuchisunaykipaqmi hamuchkanku, kunan tutupunim chayamunqaku —nispa.

¹¹Chaymi payta nirqani:

—Ñoqa hina qariqa manam lluptinmanchu, ñoqa hina qariqa manam santuarionman yaykunmanchu vidanta salvananpaqqa, manam yaykusaqchu —nispa.

¹²Musyarurqanim paytaqa Dios mana kachamusqanta, kaytaqa rimachkarqa Tobiaswan Sanbalat pagarusqanraykum. ¹³Paykunam pagarurqaku manchachiwananpaq chaynapi chayta ruraspa huchallikurunaypaq hinaspataq paykunapa ñawpaqninpipas penqaypi kaptiy humillachiwankupaq. ¹⁴Dioslláy, amayá

qonqaychu Tobiaswan Sanbalatpa kay rurasqankutaqa, amataqyá qonqaychu qanmanta willakuq Noadias sutiyoq warmimantapas chaynataq qanmanta wakin willakuqkunamantapas, paykunam manchachiwayta munarqaku.

¹⁵Murallamá tukusqa karqa Elul killapa iskay chunka pichqayoq punchaw-ninpi. Chay obratam qespichirqaniku pichqa chunka iskayniyoq punchawpi.

¹⁶Llapallan enemigoykum yacharurqaku, rikurqakutaqmi muyuriqniykupi kaq nacionkunapas, paykunam penqakuspanku humillakururqaku kay rurasqaykuqa Diospa yanapakuyninwan qespichisqa kasqanrayku.

¹⁷Chay punchawkunapim achka cartakunata Juda lawpi reqsisqa runakuna apa-chinakuqku Tobiaswan. ¹⁸Chaynataqa ruraraqaku Juda lawpi achkallaña runakuna Tobiasman juramentasqankuraykum. Tobiasqariki karqa Ara sutiyoq runapa churin Secaniaspa masanmi, Tobiaspa churin Johanampa warminñataqmi karqa Mesulampa warmi churin, Mesulamqa karqa Berequiaspa churinmi. ¹⁹Noqapa ñawpaqniypipas allinllatañam rimaqku Tobiasmantapa, paymanmi willaqqku tukuy ima rimasqayku-nata. Hinaptinmi Tobiasñataq apachimuwaq cartakunata manchachiwananpaq.

Nehemiasmi churan kamachikuqkunata

7 ¹Muralla qespiruptinmi punkunkunata churarqani, churasqataqmi karqa punku-kunawan cuentallikuqkunapas, takiqkunapas chaynataq Leviy casta runakunapas.

²Jerusalen llaqtapi gobiernananpaqmi churarqani wawqey Hananita, churarqanitaq-mi Hananiastapas, paymi karqa Jerusalen llaqtapi gobierno wasipa jefen, payqa karqa wakin runakunamantapas Dios respetaq confianza runam. ³Paykunatam nirqani:

—Jerusalen llaqtapa punkunkunataqa amam kichankichikchu alto intikama, llaqta cuidaqquna puestonkupi kachkaptinraqmi punkukunataqa wichqaspa cerrojowan se-gurankichik. Churankichiktaqmi Jerusalen llaqtapi *yachaqqunamanta llaqta cuidaqq runakunatapas. Paykunapa wakinninmi cuidanqa maymi cuidanankupi, wakinnñataqmi cuidanqa wasinkupa chimpanpi. ⁴Llaqtam hatu-hatun karqa aswanqa chaypi yachaqqunaqa asllam karqa tuñichisqa wasikunapas manaraq hatarichisqa kasqanrayku.

Zorobabelwan kutimuqkunamanta

(Esd 2:1-70)

⁵Diosmi umayman churarqa reqsisqa runakunatawan gobiernaqqkunata hinaspa llapallan runakunata huñunaypaq chaynapi sapakama ayllunkuman hina yupasqa kanankupaq, tarirqanitaqmi ayllunkuman hina ñawpaq kutimuqkunapa listachik-usqan librotapas, chaypim kayna qellqasqa kasqa:

⁶“Juda law llaqtayoqqkunata Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorpa Babiloniaman preso apasqankunam kutimurqaku Jerusalen llaqtaman chaynataq Juda lawmanpas. Sapakamam kutirqaku llaqtankuman. ⁷Paykunam rirqaku Zorobabelwan, Josueywan, Nehemiaswan, Azariaswan, Raamiaswan, Nahamaniwan, Mardoqueowan, Bilsanwan, Misperetwan, Bigvaiwan, Nehunwan hinaspa Baananwan. Chay kutiq Israel casta yupasqa runakunam kaykuna:

⁸Parospa mirayninkunam karqa iskay waranqa pachak qanchis chunkan iskayniyoq.

⁹Sefatiaspa mirayninkunam karqa kimsa pachak qanchis chunkan iskayniyoq.

¹⁰Arapa mirayninkunam karqa soqta pachak pichqa chunkan iskayniyoq.

- 11 Pahat-moabpa mirayninkunam otaq Josueypa chaynataq Joabpa mirayninkunam karqa isqay waranqa pusaq pachaknin chunka pusaqniyoq.
- 12 Elampa mirayninkunam karqa waranqa isqay pachaknin pichqa chunka tawayoq.
- 13 Zatupa mirayninkunam karqa pusaq pachak tawa chunkan pichqayoq.
- 14 Zacaipa mirayninkunam karqa qanchis pachak soqta chunkan.
- 15 Binuyppa mirayninkunam karqa soqta pachak tawa chunkan pusaqniyoq.
- 16 Bebaipa mirayninkunam karqa soqta pachak isqay chunkan pusaqniyoq.
- 17 Azgadpa mirayninkunam karqa isqay waranqa kimsa pachak isqay chunkan iskayniyoq.
- 18 Adonicampa mirayninkunam karqa soqta pachak soqta chunkan qanchisniyoq.
- 19 Bigvaipa mirayninkunam karqa isqay waranqa soqta chunkan qanchisniyoq.
- 20 Adinpa mirayninkunam karqa soqta pachak pichqa chunkan pichqayoq.
- 21 Ezequiaspa mirayninkunamanta kaq otaq Aterpa mirayninkunam karqa isqon chunka pusaqniyoq.
- 22 Hasumpa mirayninkunam karqa kimsa pachak isqay chunkan pusaqniyoq.
- 23 Bezaiipa mirayninkunam karqa kimsa pachak isqay chunkan tawayoq.
- 24 Harifpa mirayninkunam karqa pachak chunka iskayniyoq.
- 25 Gabaonpa mirayninkunam karqa isqon chunka pichqayoq.
- 26 Belen hinaspa Netofa llaqtayoqkunam karqa pachak pusaq chunkan pusaqniyoq.
- 27 Anatot llaqtayoqkunam karqa pachak isqay chunkan pusaqniyoq.
- 28 Bet-azmavet llaqtayoqkunam karqa tawa chunka iskayniyoq.
- 29 Quiriat-jearim llaqtayoqkuna, Cafira llaqtayoqkuna hinaspa Beerot llaqtayoqkunañataqmi karqa qanchis pachak tawa chunkan kimsayoq.
- 30 Rama llaqtayoqkuna hinaspa Geba llaqtayoqkunañataqmi karqa soqta pachak isqay chunkan hukniyoq.
- 31 Micmas llaqtayoqkunam karqa pachak isqay chunkan iskayniyoq.
- 32 Betel hinaspa Hai llaqtayoqkunañataqmi karqa pachak isqay chunkan kimsayoq.
- 33 Huknin Nebo llaqtayoqkunam karqa pichqa chunka iskayniyoq.
- 34 Huknin Elam llaqtayoqkunañataqmi karqa waranqa isqay pachaknin pichqa chunka tawayoq.
- 35 Harim llaqtayoqkunam karqa kimsa pachak isqay chunkan.
- 36 Jerico llaqtayoqkunam karqa kimsa pachak tawa chunkan pichqayoq.
- 37 Lod llaqtayoq, Hadid llaqtayoq hinaspa Ono llaqtayoqkunañataqmi karqa qanchis pachak isqay chunkan hukniyoq.
- 38 Senaa llaqtayoqkunam karqa kimsa waranqa isqon pachaknin kimsa chunkan.
- 39 Josueypa ayllunmanta kaq Jedaiaspa miraynin sacerdotekunam karqa isqon pachak qanchis chunkan kimsayoq.
- 40 Sacerdote Imerpa mirayninkunam karqa waranqa pichqa chunkan iskayniyoq.
- 41 Sacerdote Pasurpa mirayninkunam karqa waranqa isqay pachaknin tawa chunka qanchisniyoq.
- 42 Sacerdote Harimpa mirayninkunam karqa waranqa chunka qanchisniyoq.

⁴³Hodavias ayllumanta kaq Josueypa chaynataq Cadmielpa miraynin Leviy casta runakunam karqa qanchis chunka tawayoq.

⁴⁴Asafpa mirayninmanta takiqkunam karqa pachak tawa chunkan pusaqniyoq.

⁴⁵Punkukunawan cuentallikuqkunam kaykuna: Salumpa mirayninkuna, Aterpa mirayninkuna, Talmonpa mirayninkuna, Acubpa mirayninkuna, Hatitapa mirayninkuna hinaspa Sobaipa mirayninkuna. Llapallanmi karqa pachak kimsa chunkan pusaqniyoq.

⁴⁶Templopi sirvientekunam karqa: Zihapa mirayninkuna, Hasufapa mirayninkuna, Tabaotpa mirayninkuna, ⁴⁷Querospa mirayninkuna, Siahapa mirayninkuna, Padonpa mirayninkuna, ⁴⁸Lebanapa mirayninkuna, Hagabapa mirayninkuna, Salmaipa mirayninkuna, ⁴⁹Hananpa mirayninkuna, Gidelpa mirayninkuna, Gaharpa mirayninkuna, ⁵⁰Reaiapa mirayninkuna, Rezinpa mirayninkuna, Necodapa mirayninkuna, ⁵¹Gazampa mirayninkuna, Uzapa mirayninkuna, Paseahpa mirayninkuna, ⁵²Besaipa mirayninkuna, Meunimpa mirayninkuna, Nefusimpa mirayninkuna, ⁵³Bacbuca mirayninkuna, Hacufapa mirayninkuna, Harhurpa mirayninkuna, ⁵⁴Bazlutpa mirayninkuna, Mehidapa mirayninkuna, Harsapa mirayninkuna, ⁵⁵Barcospa mirayninkuna, Sisarapa mirayninkuna, Temapa mirayninkuna, ⁵⁶Neziapa mirayninkuna hinaspa Hatifapa mirayninkuna.

⁵⁷Salomonpa sirvientekunapa mirayninkunam karqa: Sotaipa mirayninkuna, Soferetpa mirayninkuna, Perudapa mirayninkuna, ⁵⁸Jaalapa mirayninkuna, Darcopna mirayninkuna, Gidelpa mirayninkuna, ⁵⁹Sefatiaspa mirayninkuna, Hatilpa mirayninkuna, Poqueret-hazebaimpa mirayninkuna hinaspa Amonpa mirayninkuna. ⁶⁰Templopi llapallan sirvientekunapiwan Salomonpa sirvientekunapa mirayninkunam karqa kimsa pachak isqon chunkan iskayniyoq.

⁶¹Tel-mela llaqtamanta, Tel-harsa llaqtamanta, Querub llaqtamanta, Adon llaqtamanta hinaspa Imer llaqtamanta hamuqkunam mana allintachu yacharqaku taytankupa ayllunkunamanta nitaq castankumantapas. Chaynapim Israel casta kasqankumanta iskayrayarqaku. Paykunam karqa: ⁶²Delaiapa mirayninkuna, Tobiaspa mirayninkuna hinaspa Necodapa mirayninkuna, llapallankunam karqa soqta pachak tawa chunkan iskayniyoq.

⁶³Wakin sacerdotekunapa mirayninkunam karqa: Habaiapa mirayninkuna, Cospa mirayninkuna hinaspa Barzilaiapa mirayninkuna. Kay Barzilaiami casarakurqa Galaad lawmanta kaq Barzilaiapa huknin warmi churinwan, chayraykum suegronpa sutinwan sutichakurqa.

⁶⁴Paykunam maskarqaku listapi abuelonkunapa sutinta ichaqa manam tarirqakuchu, chayraykum manaña chaskisqachu karqaku sacerdote kanankupa. ⁶⁵Chayraykum prefecto nirqa paykunata: “Amam mikunkichikraqchu Diospaq sapaqchasqa mikuykunataqa urimtawan tumimta sacerdote choqaspa Diosta tapunankama” —nispá.

⁶⁶Llapallan huñunasqa runakunam karqaku tawa chunka iskayniyoq waranqa kimsa pachak soqta chunkan. ⁶⁷Sirvientekunawan sirvientakunataqa manam yuparqakuchu paykunawan kuskataqa, paykunam karqaku qanchis waranqa kimsa pachaknin kimsa chunka qanchisniyoq, karqataqmi warmipas qaripas iskay pachak tawa chunkan pichqayoq takiqkuna. ⁶⁸Caballokunam karqa qanchis pachak kimsa chunkan soqtayoq, mulakunam karqa iskay pachak tawa chunkan pichqayoq, ⁶⁹Camellokunam karqa tawa pachak kimsa chunkan pichqayoq, asnokunañataqmi karqa soqta waranqa qanchis pachak iskay chunkan.

⁷⁰Wakin jefekunam obrapaq ofrendata qorqaku, prefectom templopi qori-qollqe waqaychaqman qorqa pusaq kilo qorita, pichqa chunka medianokunata, qorqataqmi sacerdotekunapaq pichqa pachak kimsa chunkan pachakunantapas. ⁷¹Jefekunam templopi qori-qollqe waqaychaqman qorqaku pachak soqta chunkan kilo qoritawan waranqa iskay pachak chunkan kilo qollqeta. ⁷²Wakin runaku-

nañataqmi qorqaku soqta chunka qoritawan waranqa pachaknin kilo qollqeta, qorqakutaqmi sacerdotepaq soqta chunka qanchisniyoq pachakunatapas.

⁷³Llaqtankupim *yacharqaku sacerdotekuna, Levii casta runakuna, punkukunawan cuentallikuqkuna, takiqkuna, llaqta runakuna, templopi sirvientekuna hinaspas Israel llapallan castakuna.”

Yachachikuy librota Esdras leesqanmanta

8 Qanchis kaq killa chayaramuptinmi Israelpa mirayninkuna kachkarqaku llaqtankupina. ¹Llapa runakunam huk runa hinalla huñunakamurqaku Yakuman Lloqsina Zaguana ñawpaqninpi kaq plazapi chaymi Diospa yachachikuynin yachachiq Esdrasman nirqaku Moisespa qellqasqan yachachikuy librota apamunanpaq, chay yachachikuytam Tayta Dios kamachirqa Israel runankunaman. ²Qanchis kaq killapa punta kaq punchawninpi sacerdote Esdras apamurqa yachachikuy librota huñunasqa runakunaman, qarikunaman, warmikunaman hinaspas llapallan entiendey atiqkunaman. ³Yakuman Lloqsina Zaguana ñawpaqninpi kaq plazapim chay librota leerqa llapallan ñawpaqninpi achikyaqmanta chawpi punchawkama. Llapallan runakunam tukuy atencionwan uyarirqaku Diospa yachachikuynin libro leesqanta. ⁴Diospa libronmanta yachachiq Esdrasñaataqmi sayachkarqa chaypaq rurasqa tabladillopa hawanpi, paypa *alleq lawninpi sayachkarqa Matatias, Sema, Anias, Urias, Hilcias hinaspas Maasias. *Ichoq lawninpiñaataqmi sayachkarqa Pedaias, Misael, Malquias, Hasum, Hasbadana, Zaccarias hinaspas Mesulam. ⁵Librotamá Esdras kicharqa llapallan runakuna qawachkaptin, payqa kachkarqa llapallan runakunamanta altoneqpim, librota kichaykuptinmi llapallan runakuna sayarirqaku. ⁶Chaynapim Esdras alabarqa hatun munayniyoq Tayta Diosta, llapallan runakunañaataqmi makinkuta hoqarispanku nirqaku:

—iChaynayá kachun, chaynayá kachun! —nispa.

Qonqoranpa pampaman kumuykuspankum Tayta Diosta adoraraqaku.

⁷Levi casta runakunam Diospa yachachikuyninta runakunaman entiendechirqaku, paykunam karqa Josuey, Bani, Serebias, Jamin, Acub, Sabetai, Hodias, Maasias, Kelita, Azarias, Jozabed Hanan hinaspas Pelaia. Runakunañaataqmi maymi kasqankupi sayachkarqaku. ⁸Clarollatañam leerqaku Diospa yachachikuynin librota hinaspam entientesqanku rimayman tikrarqaku chaynapi leesqankuta entindenankupaq. ⁹Prefecto Nehemiasmi, Diospa yachachikuynin yachachiq sacerdote Esdraspiwan hinaspas runakuna entiendechiq Levii castakunapiwan llapallan runakunata nirqaku:

—Yupaychasqanchik Tayta Diospaq sapaqchasqa punchawmi kunanqa, amayá llakikuychikchu nitaq waqaychikchu —nispa.

Chaynataqa nirqaku llapallan runakuna Diospa yachachikuyninkunata uyarispas waqasqankuraykum. ¹⁰Nirqakutaqmi:

—Rispaykichikyá allin mikuykunata mikumuychik, uvasmanta upita tomamuychik, apachiychiktaq mikunankupaq manaraq alistasqa kaqkunamanpas. Señorninchikpaq sapaqchasqa punchawmi kunanqa, amayá llakikuychikchu, Tayta Diospa kusikuyninpaq amparawaqninchik wasi hinam —nispa.

¹¹Levi casta runakunapas waqaqkunata upallachispam nirqaku:

—Upallaychik, kunanqa Diospaq sapaqchasqa punchawmi, amayá llakikuychikchu —nispa.

¹²Chaynapim llapallan runakuna rirqaku mikuq hinaspa tomaq, chaynataq mikuyninkuta haywanakuspa sinchillataña kusikunankupaq. Paykunam sumaqlataña entienderqaku tukuy uyarisqankuta.

Ramada sutiyoyq fiestamanta

¹³Paqarinnintin punchawñataqmi huñunakururqaku ayllukunapa llapallan jefenkuna, sacerdotekuna hinaspa Leviy casta runakuna, paykunaqa huñunakurqaku Diospa yachachikuynin yachachiq Esdraspa kasqanmanmi chaynapi Diospa yachachikuyninta entiendenankupaq. ¹⁴Chay qellqasqa yachachikuypim tarirurqaku Moisesnintakama Diospa kamachikuyninta chaynapi qanchis kaq killapa hatun fiestanpi Israelpa mirayninkunaqa ramadakunapi *yachanankupaq. ¹⁵Chayta yacharuspankum llapallan llaqtakunapiwan Jerusalen llaqtapi willakurqaku: —Orqokunaman rispaykichikyá apamuychik aceituna sachapa kallmankunata, purun aceituna sachapa kallmankunata, arrayanpa kallmankunata, palmerapa kallmankunata hinaspa llapallan kallmasapa sachakunapa kallmankunata chaynapi qellqasqaman hina ramadakunata rurananchikpaq —nispá.

¹⁶Rispankumá runakuna apamurqaku kallmakunata hinaspankum sapakama ruraraqaku ramadakunata. Rurarqakumá wasinkupa qatankunapi, pationkupi, Diospa templonpa pationkunapi, Yakuman Lloqsina Zaguana plazañpi chaynataq Efrain sutiyoyq zaguana plazañpipas. ¹⁷Preso pusasqa kasqankumanta llapallan kutimuqkunam ruraraqaku ramadakunata hinaspa chaypi *yacharqaku, Nunpa churin Josueypa tiemponmantaraqmi Israelpa mirayninkunaqa manaña chaynataqa ruraraqakuchu chaymi chay rurasqankuwan ancha-anchata kusikurqaku. ¹⁸Esdrasmi sapa punchaw leerqa Diospa yachachikuynin qellqata, chaytaqa leerqa punta punchawmanta qallarispam fiesta tukuyninkama, qanchis punchawnintinmá ruraraqaku hatu-hatun fiestata, pusaq kaq punchawpiñataqmi hatun huñunakuy karqa kamachikuymán hina.

Israel casta runakunapa mañakusqanmanta

9 ¹Hina chay killapa iskay chunka tawayoyq punchawninpi huñunakurqaku Israelpa mirayninkuna ayunaspanku, lutokuspanku hinaspa umankumanpas allpawan polvokuspanku. ²Israelpa mirayninkunam rakikururqaku llapallan huklaw nacionniyoqkunamanta. Sayaspankum willakurqaku huchankutawan abuelonkunapa mana allinkuna rurasqankuta. ³Maymi kasqankupi runakuna sayanankukamam leerqaku yupaychasqanku Tayta Diospa yachachikuynin qellqata kimsa horapuni, kimsa horataqmi huchankutapas willakurqaku hinaspankum yupaychasqanku Tayta Diosta adoraraqaku. ⁴Chaymantam Leviy casta runakuna seqarqaku tabladillopa hawanman hinaspa hatun vozpi mañakurqaku yupaychasqanku Tayta Diosta. Paykunam karqa Josuey, Bani, Cadmiel, Sebanias, Buni, Serebias, Bani hinaspa Quenani. ⁵Josueymi, Cadmielpiwan, Banipiwan, Hasabniaspiwan, Serebiaspiwan, Hodiapiwan, Sebaniaspiwan hinaspa Petaiaspiwan kaynata nirqaku: —Hatarispayá alabaychik wiñaymanta-wiñaykama kaq yupaychasqanchik Tayta Diosta. Dios Taytallayku, tukuy imamantapas aswanqa sutikiyá alabasqa kachun. ⁶Qam sapallaykim kanki Tayta Diosqa, qanmi ruraraqanki cielokunatapas, cielokunapa hawanpi kaqkunatapas, llapallan lucerokunatapas, qamtaqmi ruraraqanki kay pachatawan llapallan chaypi kaqkunatapas chaynataq lamar qochakunatawan lliw chaypi kaqkunatapas, qamtaqmi llapallan chaykunataqa kawsachinki chaymi hanaq pachapi angelkunapas adorasunki.

⁷—Dios Taytalláy, qanmi kanki Abramta akllaykuq Diosqa, paytaqa Caldea law Ur llaq-tamantam horqomurqanki hinaspa suticharqanki Abrahanwan. ⁸Qanmi qawaykurqanki payqa qampi hapipakuq allin qari kasqanta chaymi paywan huk contratota ruraraqanki, chay contratopim prometekurqanki Canaan casta runakunapa, Het casta runakunapa, Amor casta runakunapa, Ferez casta runakunapa, Jebus casta runakunapa hinaspa Gerges casta runakunapa allpanta Abrahampa mirayninman qonaykipaq. ¡Chay prome-tekusqaykitaqa Taytáy, cumplirqankim! ⁹Qamqa qawarqankim Egipto nacionpi imaynam abueloykupa ñakarisqanta, uyarirqankitaqmi Puka Lamar Qochapa patanpi imaynam waqapakusqankutapas. ¹⁰Hatun milagrokunatawan hatun señalkunatam ruraraqanki Rey Faraonpa hinaspa yanapaqninkunapa contranpi chaynataq nacionninpi llapallan runakunapa contranpipas. Qanmi yacharurqanki Egipto runakunaqa llumpayllataña hatunchakuspa Israel castakunawan imam rurasqankuta, chaynapimiki sutikipas kachkan kunanqa ancha allin reqsisqaña. ¹¹Israel castakunapa ñawpaqinpin iskayman rakirurqanki lamar qochata chaymi paykunaqa pasarqaku chakichisqa allpantaña, ichaqa uku-uku yakuman rumita wischuykuchkaq hinam qocha ukuman wischuykurqanki paykuna qatiq enemigonkuna-taqa. ¹²Israel castakunatam punchawninpi pusrarqanki sayanpa puyuwán, tutañataqmi pusrarqanki sayanpa ninawan chaynapi risqanku ñanta kanchinanpaq.

¹³—Sinai Orqopa hawanman uraykamuspam altomanta rimapayamurqanki, paykunamanmi qorqanki allin reglamentokunata, cheqap yachachikuykunata, decre-tokunata hinaspa sumaq kamachikuykunata. ¹⁴Paykunataqa yachachirqankitaqmi samana punchawtapas qampaq sapaqchanankupaq, paykunaman willananpaqmi serviqniki Moisesman qorqanki kamachikuykunata, decretokunata hinaspa yacha-chikuykunata. ¹⁵Paykuna yarqaymanta kaptinkum qam qorqanki cielokunamanta mikuyta, yakumanta kaptinkupas taqrawaqtamanta horqoykuspam paykunaman qoykurqanki, qamqa nirqankitaqmi prometekusqayki nacionman yaykunankupapas.

¹⁶—Ichaqa paykunam otaq abueloykum karqaku hatun tukuq rumi sonqo runaku-na, chayraykum qampa kamachikuynikikunata mana kasukurqakuchu. ¹⁷Paykunaqa manam munarqakuchu kasukuyta, manataqmi yuyarqakuchu paykunapa favorninpi imapas hatun kaqkuna rurasqaykitapas, rumi sonqo kasqankuraykum Egipto nacionpi huktawan sirviente kayta munaspanku kutikunankupaq akllakurqaku huk kamachi-kuqta. Ichaqa qamqa kanki huchakuna pampachaykuq Diosmi, qamqa kanki llampu sonqo kuyapayakuq hinaspa anaq piñakuq Diosmi, qamqa kuyakuq kaspaykim payku-nataqa mana saqerurqankichu. ¹⁸Kikinkupaq fundisqa malta torota rurakuruspankum nirqaku: “Kaymi Egipto nacionmanta horqomuwaqninchik diosqa” nispa, chaykuna-wanmi llumpayta piñachisurqanki. ¹⁹Qamqa kuyapayakuq kaspaykim paykunataqa mana saqerurqankichu chunniqipipas. Punchaw riptinkum paykunataqa pusrarqa sayanpa puyu, manam huk punchawllapas chinkarurqachu, tutan riptinkuñataqmi kanchirqa chay sayanpa nina. ²⁰Espirituykitapas qorqankim paykunata yachachinan-paq, paykunataqa manam pisirqachu manawan sutichasqa apachisqayki mikuypas, yakunayachikuptinkupas qamqa qorqankitaqmi tomanankupaq yakutapas. ²¹Paykuna-taqa tawa chunka watapunim chunniqqi mikuchirqanki, manam imapas paykunataqa pisirqachu, pachankupas manam mawkayarqachu nitaqmi chakinkupas punkirqachu.

²²—Paykunamanqa qoykurqankitaqmi gobiernokunatapas hinaspa nacionku-natapas, chay allpakunapa linderonkunatapas paykunapaqmi parteparurqanki, chaynapim paykunaqa dueño-chakuykurqaku Hesbon llaqtapi *yachaq Sehon sutiyoq reypa nacionninta, dueño-chakuykurqakutaqmi Basan nacionpa reynin Ogpa allpanta-

pas.²³ Abueloykupa miraynintaqa cielokunapi lucerokunata hinañam mirachirqanki hinaspam paykunataqa pusrarqanki dueño chakunankupaq ñawpa abuelonkuman prometekusqayki allpaman.²⁴ Chaynapim mirayninkunaqa yaykuspanku Canaan lawpi allpakunata dueño chakurqaku, chay allpapi *yachaqkunatapas paykunapa makinmanñam qoykurqanki chaynapi munasqankuman hinaña chay runakunata ruranankupaq.²⁵ Paykunaqa dueño chakuykurqakutaqmi murallasqa llaqtakunatapas, chay tukuy imapa qespinan allpakunatapas, tukuy imayoq wasikunatapas, toqosqaña pozokunatapas, uvas chakrakunatapas, aceitunas sachakunatapas chaynataq tukuy rikchaq fruta sachakunatapas. Chaynapim paykunaqa saksanankukama mikurqaku, paykunaqa wirayaspankum kusikuylawanña chaskirqaku qampa sumaqlaña qosqaykita.

²⁶—Ichaqa mana kasukuqña rikurirurspankum traicionarusurqanki, qampa yachachikuyunikunatapas paykunaqa qepanchakururqakuñam, qanmanta willakuqkunatapas wañurachispankum llumpa-llumpayta piñarachisurqanki.²⁷ Chaynapim qampas Taytáy, chay abueloyku runakunataqa enemigonkumanña qoykurqanki ñakarichisqa kanankupaq chaynapim ñakarishpankuña yanapaykunaykipaq mañakusurqanki, qamñataqmi llakipayakuq kasqaykirayku hanaq pachamanta uyariykurqanki, qamqa libraqnin runakunatam paykunaman kacharqanki chaynapi ñakarichiqnin enemigonkunamanta libraykunapaq.

²⁸—Ichaqa hawkayayta tariruspankum huktawan qampa ñawpaqnikipi mana allinta ruraraqaku chaynapim qamqa enemigonkupa munaychakuyinmanña qoykurqanki hinaptinmi paykunaqa yanapaykunaykipaq huktawan mañakusurqanki, chaymi qamqa llakipayakuq kasqaykirayku hanaq pachamanta uyariykurqanki, qamqa achka kutipimá paykunataqa libraykurqanki.²⁹ Paykunataqa anyaypaqmi-anyarqanki yachachikuyunikunaman kutirikunankupaq, ichaqa paykunaqa hatun tukuqlaña rikurirurspankum mana kasurqachu kamachikuyunikunatapas, paykunaqa huchallikururqakutaqmi yachachikuyunikunapa contranpipas, chay yachachikuykunaqariki kawsaytam qon pipas kasukuqninmanqa. Chay abueloyku runakunaqa mana kasukuq kaspankumá qepanchakurusurqanki hinaspam rumi sonqoña rikurirurqaku.³⁰ Paykunataqa watantin-watantinmi pacienciakuspayki Espirituykipa yanapasqan willakuqkunawan willachirqanki ichaqa paykunaqa manam uyarikurqakuchu, chayraykum paykunataqa allpakunapi munaychakuq runakunamanña qoykurqanki.³¹ Chaywanpas qamqa llumpay llakipayakuq kasqaykiraykum paykunataqa mana pasaypaqchu chinkarachirqanki nitaqmi pasaypaqqa saqerurqankichu. Qamqariki kanki llampu sonqo kuyapayakuq Diosmi.

³²—Atinyoq Diosnillayku, qamqariki kanki hatu-hatun manchakuyapaq Diosmi, qamqariki wiñaypaqmi cumplinki contrato rurasqaykitawan hatun kuyakuynikitaqa. Chaynaqa Diosnillayku, amayá asllapaqchu hapiy tukuy mana allinkuna pasaruwagankutaqa, chaynam pasarurqa reyniykuta, jefeykuta, sacerdoteykuta, qanmanta willawaqniykuta, abueloykuta hinaspa llapallan runakunata. Chaykunaqariki pasawarqanku Asiria nacionniyoq reykunapa tiempomantaraqmi kunankama.³³ Chaywanpas qamqariki mana huchayoqmi kanki tukuy imapas pasawasqankumantapaq, qamqariki tukuy imatapas ruraraqanki cheqap ruraynikiman hinam, ñoqaykum ichaqa mana allinkunata ruraraqaniku.³⁴ Reyniykupus, jefeykupus, sacerdoteykupus hinaspa abueloyku runakunapas manam ruraraqakuchu yachachikuyunikunatapas chaynataq paykunapa contranpi willasqayki Chunkantin Kamachikuykunatapas.³⁵ Paykunaqa aswanraqmi gobiernokupi tarikuspankupus mana yupaychasurqankichu, manataqmi qepanchakurqakuchu

mana allin rurasqankutaqa. Paykunaqa chaykunataraqmi ruraraqaku qosqayki hatu-hatun tukuy imapa wiñanan chakrakunapi tukuy imata qoykuchkaptikipas.

³⁶—Qawariwaykuyá Diosnillayku, kunanqariki sirviente runakunañam kachkaniku, kaynaqa kachkaniku abueloykuman qosqayki allpapim, kay allpataqa qorqanki imapas wiñaqkunatawan imapas allin kaqkunata mikunankupaqmi. ³⁷Imapas achkallaña ruruqkunaqa hawaykuman churasqayki reykunapañam rikurirun, chaynaqa kachkan huchaykuraykum, paykunañam munasqankuman hina munaychakuchkanku ñoqaykumantapas chaynataq animalniykumantapas, chayraykum ñoqaykuqa ancha llakisqallaña kachkaniku.

Kamachikuykuna cumplinankupaq contrato rurasqankumanta

³⁸—Chayraykum ñoqaykuqa chunkay-chunkayta prometekuspa qellqaniku huk contratota, chaypi firmaspam sellonkutapas churachkanku jefeykupiwan, Leviiy casta runakuna chaynataq sacerdoteyku.

10 ¹Sutiykuta firmaspa sellomuqkunam kaniku: Ñoqa prefecto Nehemias. Ñoqaqariki kani Hacalias sutiyoq runapa churinmi, wakinñataqmi karqa Sedequias, ²Seraias, Azarias, Jeremias, ³Pasur, Amarias, Malquias, ⁴Hatus, Sebanias, Maluc, ⁵Harim, Meremot, Obadias, ⁶Daniel, Gineton, Baruc, ⁷Mesulam, Abias, Mijamin, ⁸Maazias, Bilgai hinaspa Semaias. Paykunaqa karqa sacerdotekunam.

⁹Sutinku churaq Leviiy casta runakunañataqmi karqa: Azaniaspa churin Josuey, Henadadpa miraynin Binuy, Cadmiel ¹⁰hinaspa sacerdotemasin ayllun Sebanias, Hodias, Kelita, Pelaias, Hanan, ¹¹Micaia, Rehob, Hasabias, ¹²Zacur, Serebias, Sebanias, ¹³Hodias, Bani hinaspa Beninu.

¹⁴Kamachikuqkunañataqmi karqa: Paros, Pahat-moab, Elam, Zatu, Bani. ¹⁵Buni, Azgad, Bebai, ¹⁶Adonias, Bigvai, Adin, ¹⁷Ater, Ezequias, Azur, ¹⁸Hodias, Hasum, Bezai, ¹⁹Harif, Anatot, Nebai, ²⁰Magpias, Mesulam, Hezir, ²¹Mesezabeel, Sadoc, Jadua, ²²Peliatias, Hanan, Ananias, ²³Oseas, Hananias, Hasub, ²⁴Halohe, Pilha, Sobec, ²⁵Rehum, Hasabna, Maasias, ²⁶Ahias, Hanan, Anan, ²⁷Maluc, Harim hinaspa Baana.

Wakin runakunapas Dioswan contrato rurasqanmanta

²⁸Chaypi wakin runakunapas otaq sacerdotekunapas, Leviiy casta runakunapas, punkunawan cuentallikuqkunapas, takiqkunapas, templopi sirvientekunapas chaynataq Diospa yachachikuyñintaña cumplinankupaq chaylawpi runakunamanta sapaqchakuqkunapas, llapallankum warmintin hinaspa yuyayniyoqña churinkunapiwan ²⁹hukllawakurqaku ayllunkunawanpas chaynataq jefenkunawanpas hinaspa tukuy sonqonkuwan jurarqaku Diospa qosqan Moisespa yachachikuykunaman hina kawsanankupaq. Prometekurqaku-taqmi yupaychasqayku Señor Diospa llapallan kamachikuyñinkunata, reglamentonkunata hinaspa decretonkunata cumplinankupaqpas. ³⁰Chaynaqa warmi churiyikutapas manam casarachisaqkuchu hichpaykupi *yachaq huk casta runakunawanqa, manataqmi qari churiyikutapas casarachisaqkuchu paykunapa warmi churinkunawanqa. ³¹Hichpaykupi yachaq huk casta runakuna samanayku punchawpi imataña rantikunankupaq apamuptinkupas otaq tukuy rikchaq kutakunataña apamuptinkupas manam ñoqaykuqa rantisaqkuchu, fiesta punchawpipas manamá imatapas rantisaqkuchu. Sapa qanchis watataqmi chakraykutapas samachisaqku, pampachasaqkum manukuwaqniyku runakunatapas.

³²Kikillaykumantam prometekuchkaniku watan-watan tawa gramo qollqeqoytapas, chay qollqeqa kanqa Diosniykupa temlonpi gastokunapaqmi. ³³Chay

qollqem servikunqa Diospa qayllanpi churana tanta ruranapaq, sapa punchaw kawsaykunamanta ofrendapaq, sapa punchaw lliw kañana ofrendakunapaq hinaspa Diosniykupa temponpi tukuy ima ruraykunapaq.

³⁴Sacerdotekunam Levij casta runakunapiwan hinaspa llapallan runakunapiwan suertearqaniku abueloykupa ayllunman hina watan-watan Diosniykupa temponman sapa kuti qonayku yanta apanaykupaq chaynapi chay yantawan yupaychasqayku Tayta Diospa altarninpi kañanapaq, chaynam yachachikuyninkunapi qellqasqa kachkan. ³⁵Prometekurqanikutaqmi Tayta Diospa temponman watan-watan chakrapa punta kaq rurunkunatawan fruta sachakunapa rurunta apanaykupaqpas. ³⁶Prometekurqanikutaqmi piwi churiykutawan animalniykupa punta kaq wawanta Tayta Diospa temponman pusanaykupaqpas, chay pusamunayku animalkunaqa kanan karqa vacakunamantawan ovejakunamantam, chay pusamunaykuqa kanan karqa Diosniykupa temponpi servikuq sacerdotekunapaqmi. Chaynataqa ruranayku karqa Diospa yachachikuyninpi qellqasqanman hinam. ³⁷Prometekurqanikutaqmi Diosniykupa temponpi cuartoman sacerdotekunapaq imakuna apamuytapas. Apamusaqkumá puntallaraq kuta horqosqaykutapas, kawsaykunamanta ofrendakunatapas, llapallan fruta sachakunamanta puntallaraq rurun pallasqaykutapas, puntallaraq vino horqosqaykutapas chaynataq puntallaraq aceite horqosqaykutapas. Prometekurqanikutaqmi Levij casta runakunapaq tukuy cosechaykumanta diezmoyku apamuytapas, diezmo qonaykutaqariki paykunam llamkasqayku llaqtakunaman hamuspa apanqaku.

³⁸Levij casta runakuna chay diezmokunata hoqariq riptinkuqa Aaronpa mirayninman ta kaq sacerdotem paykunawan rinqa, chay Levij casta runakunaqa chay huñumusqanku diezmokunapa diezmotaqa apaykunqaku Diosniykupa temponpi cuartomanmi. ³⁹Arí, Israelpa mirayninkunaqa Levij castakunapiwanmi Diospaq sapaqchasqa serviciokunapa kasqan cuartoman apaykunku trigo ofrendakunatawan vino ofrendakunata hinaspa aceite ofrendakunata, chay cuartokunapiqariki kachkan Diospa servicion ruraq sacerdotekunam, chaypitaqmi kachkan punkukunawan cuentallikuqkunapas hinaspa takiqkunapas. Chaynaqa ñoqaykumá prometekuniku Diosniykupa templontaqa mana qonqaspa atiendenaykupaq.

Jerusalen llaqtapi yachaqkunamanta

(1 Cr 9:1-34)

11 ¹Chaynaqa runakunapa kamachiqninkunamá Jerusalen llaqtapiña *yacharqaku, wakin runakunañataqmi suertearqaku Diospa sapaqchasqan Jerusalen llaqtapiña chunka runakunamanta huknin yachananpaq, chay isqonnintin puchuq runakunañataqmi yachananku karqa wakin llaqtakunapi. ²Hinaptinmi llapallan runakunañataq chay Jerusalen llaqtapi yachay munaqkunata alabarqaku.

³⁻⁴Israel castakunapa wakinninqa *yacharqa Juda law llaqtakunapim, paykunaqa sapakamam yacharqaku llaqtankupi hinaspa chakrankupi. Chay yachaqkunaqa karqa sacerdotekunam, Levij casta runakunam, templopi sirvientekunam chaynataq Salomonpa sirvientekunapa mirayninmi. Juda ayllu wakin runakunañataqmi Benjamin ayllu wakin runakunapiwan Jerusalen llaqtapiña yacharqaku. Jerusalen llaqtapiña yachaq provinciapi jefekunaqa kaykunam: Juda ayllumantam karqa: Ataias, paypa taytanmi karqa Uzias, Uziaspa taytanñataqmi karqa Zacarias, Zacariaspa taytanñataqmi karqa Amarias, Amariaspa taytanñataqmi karqa Sefatias, Sefatiaspa taytanñataqmi karqa Mahaleel, Mahaleelqa karqa Fares sutiyoq runapa mirayninmi. ⁵Hukninñataqmi karqa Maasias, paypa taytanñataqmi karqa Baruc, Barucpa taytanñataqmi karqa

Colhoze, Colhozepa taytanñataqmi karqa Hazaias, Hazaiaspa taytanñataqmi karqa Adias, Adiaspa taytanñataqmi karqa Joiarib, Joiaribpa taytanñataqmi karqa Zacarias, Zacariasqa karqa Siloni sutiyoq runapa mirayninmi. ⁶Jerusalen llaqtapi *yachaq Fares casta llapallan runakunam karqa tawa pachak soqta chunkan pusaqniyoq runakuna, paykunaqa llapallankum karqaku guerrapaq alistasqa runakuna.

⁷Benjamin ayllumanta kaqkunañataqmi karqa Salu, Salupa taytanmi karqa Mesulam, Mesulampa taytanñataqmi karqa Joed, Joedpa taytanñataqmi karqa Pedaias, Pedaiaspa taytanñataqmi karqa Colaias, Colaiaspa taytanñataqmi karqa Maasias, Maasiaspa taytanñataqmi karqa Itiel, Itielpa taytanñataqmi karqa Jesaias, ⁸Salupa castamasinñataqmi karqa Gabai hinaspa Salai. Paykunam llapallanku karqaku isqon pachak iskay chunkan pusaqniyoq runakuna. ⁹Paykunapa jefenñataqmi karqa Zicripa churin Joel. Senuapa churin Judañataqmi karqa Jerusalen llaqtapi iskay kaq kamachikuq.

¹⁰Sacerdote kunañataqmi karqaku: Jedaias, paypa taytanmi karqa Joiarib, Joiaribpa taytanñataqmi karqa Jaquin. ¹¹Huknin sacerdoteñataqmi karqa Seraias, paypa taytanñataqmi karqa Hilcias, Hilciaspa taytanñataqmi karqa Mesulam, Mesulampa taytanñataqmi karqa Sadoc, Sadocpa taytanñataqmi karqa Meraiot, Meraiotpa taytanñataqmi karqa Ahitob, Ahitobqa karqa Diospa wasinpi kamachikuqmi. ¹²Paykunaqa templopi llamkaqmasinkunapiwanmi llapallanku karqaku pusaq pachak iskay chunkan iskayniyoq. Huknin sacerdoteñataqmi karqa Adaias, paypa taytanmi karqa Jeroham, Jehorampa taytanñataqmi karqa Pelalias, Pelaliaspa taytanñataqmi karqa Amsi, Amsipa taytanñataqmi karqa Zacarias, Zacariaspa taytanñataqmi karqa Pasur, Pasurpa taytanñataqmi karqa Malquias, ¹³Paykunaqa ayllukunapa jefen castamasinkunapiwanmi karqaku iskay pachak tawa chunkan iskayniyoq runakuna. Huknin sacerdoteñataqmi karqa Amasai, paypa taytanñataqmi karqa Azareel, Azareelpa taytanñataqmi karqa Azai, Azaiapa taytanñataqmi karqa Mesilemot, Mesilemotpa taytanñataqmi karqa Imer, ¹⁴payqa guerrapaq listollaña kaq castamasinkunapiwanmi karqaku pachak iskay chunkan pusaqniyoq runakuna. Paykunapa kamachininqa karqa Gedolim sutiyoq runapa churin Zabdielmi.

¹⁵Leviy casta runakunañataqmi karqa: Semaias, paypa taytanmi karqa Hasub, Hasubpa taytanñataqmi karqa Azricam, Azricampa taytanñataqmi karqa Hasabias, Hasabiaspa taytanñataqmi karqa Buni. ¹⁶Leviy casta runakunapa iskaynin jefenkunaqa karqa Sabetai sutiyoq runawan Jozabad sutiyoq runam, paykunaqa Diospa templonpa hawa lawninpi llamkachiqkunam karqaku. ¹⁷Diosta mañakunanku horapim takispanku payman graciasta qoqku, chay takiqkunapa maestronmi karqa Matanias, paypa taytanmi karqa Micaia, Micaia pa taytanñataqmi karqa Zabdi, Zabdipa taytanñataqmi karqa Asaf. Bacbuquias sutiyoq runañataqmi karqa ayllunkunapi iskay kaq kamachikuq. Leviy casta huknin runañataqmi karqa Abda, paypa taytanmi karqa Samua, Samuapa taytanñataqmi karqa Galal, Galalpa taytanñataqmi karqa Jedutun. ¹⁸Chaynaqa Diospa sapaqchasqa llaqtapi Leviy castakunamanta llapallan *yachaqkunaqa karqa iskay pachak pusaq chunkan tawayoq runakunam.

¹⁹Punkukunawan cuentallikuqkunam karqa Acub, Talmon hinaspa ayllunkuna, llapallankum karqaku pachak qanchis chunkan iskayniyoq runakuna.

²⁰Israel casta wakin runakunañataqmi wakin sacerdotekunapiwan hinaspa Leviy casta wakin runakunapiwan *yacharqaku Juda lawpi kaq llaqtakunapiña. Paykunaqa sapakamam maymi allpankupi yacharqaku. ²¹Ichaqa templopi sirvientekunaqa yacharqaku Ofel Moqopim, paykunapa jefenkum karqa Ziha sutiyoq runawan Gispa sutiyoq runa.

²²Jerusalen llaqtapi kaq Leviy casta runakunapa jefenqa karqa Uzi sutiyoq runam, paypa taytanmi karqa Bani, Banipa taytanñataqmi karqa Hasabias, Hasabiaspa taytanña-

taqmi karqa Matanias, Mataniaspa taytanñataqmi karqa Micaia. Paykunaqa karqa Asafpa mirayninmanta kaqkunam, hina paykunataqmi karqa Diospa templonpi takiqkunapa maestronpas. ²³Chaynataqa rurarqaku sapa punchaw takinankupaq rey kamachikusqanraykum.

²⁴Runakunata atiendenanpaq reypa ñawpaqninpi kaq runapa sutinñataqmi karqa Petaias, paypa taytanmi karqa Mesezabeel, paykunaqa karqaku Judapa churin Zera sutiyoq runapa mirayninkunam.

Huklaw llaqtakunapipas *yachasqankumanta

²⁵Juda castamanta kaq wakin runakunañataqmi *yacharqa chakrasapallaña taksa llaqtachakunapi. Wakinkum yacharqa Quiriat-Arba sutiyoq llaqtapi taksa llaqtachankunapiwan, wakinñataqmi yacharqa Dibon sutiyoq llaqtapi chaynataq taksa llaqtachankunapiwan, wakinñataqmi yacharqa Jecabseel sutiyoq llaqtapi taksa llaqtachankunapiwan, ²⁶wakinñataqmi *yacharqa Josuey sutiyoq llaqtapi, Molada sutiyoq llaqtapi, Bet-pelet sutiyoq llaqtapi, ²⁷Hazar-sual sutiyoq llaqtapi, Beerseba sutiyoq llaqtapi taksa llaqtachankunapiwan. ²⁸*Yacharqakutaqmi Siclag sutiyoq llaqtapipas, Mecona sutiyoq llaqtapipas chaynataq llaqtachankunapipas. ²⁹Yacharqakutaqmi En-rimon sutiyoq llaqtapipas, Zora sutiyoq llaqtapipas, Jarmut sutiyoq llaqtapipas, ³⁰Zanoa sutiyoq llaqtapipas, Adulam sutiyoq llaqtapipas chaynataq chay iskay llaqtakunapa llaqtachankunapipas, yacharqakutaqmi Laquis llaqtapipas, tukuy chakrankunapipas hinaspa Azeca llaqtapipas tukuy llaqtachankunapiwan. Paykunaqa *yacharqaku Beerseba llaqtamanta Hinom sutiyoq wayqokamam. ³¹Benjamin casta runakunañataqmi *yacharqaku Geba sutiyoq llaqtapi, Betel sutiyoq llaqtapi llaqtachankunapiwan. ³²Yacharqakutaqmi Anatot sutiyoq llaqtapipas, Nob sutiyoq llaqtapipas, Ananias sutiyoq llaqtapipas, ³³Hazor sutiyoq llaqtapipas, Rama sutiyoq llaqtapipas, Gitaim sutiyoq llaqtapipas, ³⁴Hadid sutiyoq llaqtapipas, Seboim sutiyoq llaqtapipas, Nebalat sutiyoq llaqtapipas, ³⁵Lod sutiyoq llaqtapipas, Ono sutiyoq llaqtapipas chaynataq Obra Ruraqkuna sutiyoq wayqopipas. ³⁶Wakin Levy casta runakunañataqmi *yacharqaku Juda casta hinaspa Benjamin casta runakunapa yachanan lawpi.

Sacerdotekunamantawan Levy castakunamanta

12 ¹Salatielpa churin Zorobabelwan hinaspa Josueywan kutimuq sacerdotekunaqa hinaspa Levy castakunaqa kaykunam: Sacerdotekunamantam karqa Seraias, Jeremias, Esdras, ²Amarias, Maluc, Hatus, ³Secanias, Rehum, Meremot, ⁴Ido, Gineto, Abias, ⁵Mijamin, Maadias, Bilga, ⁶Semaias, Joiarib, Jedaias, ⁷Salu, Amoc, Hilcias hinaspa Jedaias. Paykunam karqa sacerdotekunapa jefenku-na chaynataq Josueypa tiemponpi ayllunkunapas.

⁸Levy castamantam karqa Josuey, Binuy, Cadmiel, Serebias, Juda hinaspa Matanias, Mataniasmi castamasinkunapiwan Diosman gracias qoq takiqkunata yachachirqa. ⁹Paykunapa castamasin Bacbuquias hinaspa Uni sutiyoq runapas paykunapa chimpanpim karqa imam rurananta rurananpaq.

¹⁰Joiacim sutiyoq runapa taytanmi karqa Josuey, Joiacimñataqmi karqa Eliasibpa taytan, Eliasibñataqmi karqa Joidapa taytan, ¹¹Joidañataqmi karqa Johananpa taytan, Johananñataqmi karqa Jaduapa taytan.

¹²Joiacimpa tiemponpi ayllunkunapa kamachiqnin sacerdotekunam kaykuna: Seraias castapa kamachiqninmi karqa Meraias, Jeremias castapa kamachiqninmi karqa Hananias. ¹³Esdras castapa kamachiqninmi karqa Mesulam, Amarias castapa kamachiqninmi karqa Johanan. ¹⁴Melicu castapa kamachiqninmi karqa Jonatan. Sebanias

castapa kamachiqninmi karqa Josey. ¹⁵Harim castapa kamachiqninmi karqa Adna. Meraiot castapa kamachiqninmi karqa Helcai. ¹⁶Ido castapa kamachiqninmi karqa Zacarias. Gineton castapa kamachiqninmi karqa Mesulam. ¹⁷Abias castapa kamachiqninmi karqa Zicri, Miniامين castapa kamachiqninmi karqa..., Moadias castapa kamachiqninmi karqa Piltai. Bilga castapa kamachiqninmi karqa Samua, ¹⁸Semaias castapa kamachiqninmi karqa Jonatan. ¹⁹Joiarib castapa kamachiqninmi karqa Matenai. Jedaias castapa kamachiqninmi karqa Uzi. ²⁰Salai castapa kamachiqninmi karqa Calai. Amoc castapa kamachiqninmi karqa Eber. ²¹Hilcias castapa kamachiqninmi karqa Hasabias, Jedaias castapa kamachiqninmi karqa Natanael.

²²Eliasib, Joiada, Johanan hinaspa Jadua sutiyoq runakunapa tiemponpim Levij castakunapa kamachiqnin chaynataq sacerdotekunapa kamachiqninkunapas apuntasqa karqaku, paykunaqa apuntasqa karqaku Persia nacionpi Rey Dariopa tiemponkamam. ²³Levij castakunapa kamachiqninkunapas apuntasqataqmi karqaku reykunapa wakín rurasqankunamanta apuntananku libropi, chayna apuntasqaqa karqaku Eliasib sutiyoq runapa willkan Joahananpa tiemponkamam. ²⁴Chaynaqa Levij castakunapa kamachiqninkunapa karqa kaykunam: Hasabias, Serebias hinaspa Cadmielpa churin Josuey. Paykunapa chimpanpiñataqmi kachkarqa castankuna chaynapi muyuyinpi Tayta Diosta yupaychaspá payman graciasta qonankupaq. Chaynatam kamachikurqa Diospa serviqnin David. ²⁵Almacen cuartopa hichpanpi punkuwan cuentallikuqkunam karqa Matanias, Bacbuquias, Obadias, Mesulam, Talmon hinaspa Acub. ²⁶Paykunaqa karqaku Joiacimpa tiemponpi kaqkunam, Joiacimpa taytanmi karqa Josuey, Josueypa taytanñataqmi karqa Josadac. Paykunaqariki karqaku prefecto Nehemiaspa hinaspa Diospa leynin yachachiq sacerdote Esdraspa tiemponpi kaqkunam.

Llaqtapa murallankunata Diospaq sapaqchasqankumanta

²⁷Jerusalen llaqtapa murallankuna Diospaq sapaqchananku punchaw chayaramupinmi tukuy hinastin *yachasqankupi maskamurqaku Levij casta runakunata hinaspam pusarqaku Jerusalen llaqtaman chaynapi kusikuyllawanña graciasta qospanku taki-kunawan, platilokunawan, hatun arpakunawan hinaspa taksa arpakunawan cultota ruranankupaq. ²⁸Chaynaqa Levij castamanta takiq runakunamá hamurqaku Jerusalen llaqtapa muyuriqninkunamanta, hamurqakutaqmi Netofa sutiyoq llaqtachakunamantapas ²⁹chaynataq Bet-gilgal llaqtachamantapas chaynataq Geba chakrakunamantapas chaynataq Azmavet chakrakunamantapas. Takiqkunaqariki Jerusalen llaqtapa muyuriqninpi llaqtachakunata kikinkupaq hatarirachirqaku. ³⁰Sacerdotekunam Levij castakunapiwan chuyanchakuruspanku chuyancharqakutaq wakín runakunantapas, llaqtaman yaykuq zagan punkukunantapas chaynataq murallatapas.

³¹Chaymantam ñoqa Nehemias murallapa hawanman seqachirqani Juda law autoridadkunata, sayaykachirqanataqmi ismayman rakinasqa achkallaña takiqkunantapas. Puntata riq takiqkunamá murallapa hawanta rirqa *alleq law Qopapata Punku lawman. ³²Chay takiqkunapa qepantam rirqa Osaias, payqa richkarqa Juda law parten autoridadkunawanmi. ³³Paywanqariki richkarqaku Azariasmi Esdraspiwan hinaspa Mesulampiwan. ³⁴Richkarqataqmi Juda sutiyoq runawan Benjaminpas chaynataq Semaiaswan Jeremiaspas. ³⁵Cornetillantinkama riqmasin sacerdotekunañataqmi karqa Zacarias, paypa taytanñataqmi karqa Jonatan, Jonatanpa taytanñataqmi karqa Semaias, Semaiaspa taytanñataqmi karqa Matanias, Mataniaspa taytanñataqmi karqa Micaias, Micaiaspa taytanñataqmi karqa Zacur, Zacurpa taytanñataqmi karqa Asaf. ³⁶Paykuna-

wantaqmi rirqa castamasin Semiaspas, Azaraelpas, Milalaipas, Gilalaipas, Maaipas, Natanaelpas, Judapas chaynataq Hananipas, paykunam tocachkarqaku Diospa serviqnin Davidpa tocanan kaqkunata. Paykunapa ñawpaqnintañataqmi rirqa Diospa yachachikuynin yachachiq Esdras. ³⁷Hina chaynalla murallapa hawanta rispankum Pukyuman Lloqsiq Zagan punkupa hawanta seqarqaku “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopa gradasninta, rirqakuqa Davidpa palacionpa altonta Yakuman Lloqsiq Zagan punkuman chayanankukamam, chay zaguanqariki kachkan intipa qespimunam lawpim.

³⁸Chay takiqkunapa huknin partenñataqmi rirqa *ichoq lawman. Ñoqa Nehe-miaspas chay takiqkunatam qatirqani parten runakunapiwan kuska, ñoqaykuqa rirqaniku murallapa hawantamá Hornokunapa Kanan Torrenta pasastin ancho murallakama. ³⁹Chaymantañataqmi rirqaniku Efrain sutiyoq zagan punku hawanta hinaspam pasarqaniku Ñawpa Zagan hawanta, Challwa Zagan punku hawanta, Hananeel Torre hawanta hinaspam Pachak sutiyoq torre hawanta, Oveja sutiyoq zagan punkupa hawankama chayaruspaykum sayaykurqaniku Guardia-pa zaguannin hawanpi.

⁴⁰Chay iskayman rakinasqa takiqkunam Diospa templonman chayaykuspa sayaykurqaku, ñoqapas riqmasiy parten kamachikuqkunawanmi chaypi sayaykurqani. ⁴¹Cornetillakuna tocaq sacerdotekunapas hina chaynallatam ruraraqaku, paykunam karqa: Eliacim, Maasias, Miniamin, Micaias, Elioenai, Zacarias, Hananias, ⁴²Maasias, Semaias, Eleazar, Uzi, Johanan, Malquias, Elam hinaspam Ezer. Chaynapimá chay takiqkunapaq Izrahias sutiyoq runapa kamachisqan takirqaku.

⁴³Chay punchawpiqa Diosmanmi ofrecerqaku sumaq achkallaña ofrendakunata chaynapim runakunapas ancha kusiqañña karqaku Diospunim paykunataq kusiyaqchisqanrayku, warmikunapas wawakunapiwanmi ancha kusiqañña tarikurqaku. Chay Jerusalem llaqtapi kusikuyqa karukamaraqmi uyarikurqa.

Sacerdotekunapaqwan Levij castakunapaq mikuymanta

⁴⁴Chay tiempopim runakunata akllarqaku qori-qollqeta, ofrendakunata, punta kaq rurukunata hinaspam diezmokunata almacén cuartoman huñunankupaq. Paykunaqa akllasqa karqaku Diospa yachachikuyninman hina sacerdotekunapaq hinaspam Levij castakunapaqpas tupaqninta huñunankupaqmi. Chaynataq rurananqu karqa llaqtakunapa chakrankunapim. Judá lawpi *yachaqkunapaq kusiqañña kachkarqaku sacerdotekunapa hinaspam Levij castakunapa imam rurasqankuwan. ⁴⁵Sacerdotekunamá Levij castakunapiwan Diosninkuta servirqaku, ruraraqakutaqmi chuyanchana kaqkunatapas, hina chaynallatam ruraraqaku takiqkunapas hinaspam punkukunawan cuentallikuqkunapas. Tukuy chaykunataq ruraraqaku Davidpa hinaspam churin Salomonpa kamachisqanman hinam. ⁴⁶Arí, Davidpa tiempopiraqqa hinaspam Asaf sutiyoq runapa tiempopiraqqa karqam takiqkunapa maestronkuna chaynataq Diosman alabaq takiqkunapa kamachiqninkunapas hinaspam Diosman gracias qoq takiqkunapa kamachiqninkunapas.

⁴⁷Chaynaqa Zorobabelpa tiempopiwam Nehemiaspa tiempopiqqa lliw Israel runakunam sapa punchaw qorqaku mikuykunata takiqkunaman chaynataq punkunawan cuentallikuqkunamanpas, tupaqninman hinataqmi qorqaku Levij casta runakunamanpas. Levij casta runakunapas hina chaynallatam ruraraqaku Aaronpa castan sacerdotekunawan.

Nehemias corregispan imakunapas rurasqanmanta

13 ¹Chay tiempopim llapa runakunapaq leerqaku Moisespa qellqasqanta, chaypim tarirurqaku Amon casta runakunawan Moab casta runakunaqa Diospa runankunawanqa wiñaypaq mana hukllawanakunankumanta. ²Chaynaqa karqa Israel runakuna hamuchkaptin mikuywan, yakuwan mana chaskisqan-kuraykum, paykunaqariki Balaam sutiyoq runamanmi pagarurqaku Israel runakunata ñakaykunapaq, ichaqa Diosniykum chay ñakanantaqa tikrarurqa bendicionmanña. ³Chaynaqa chay leesqanku yachachikuypa imam nisqanta uyarikuspankum Israel runakunamanta rakirqaku llapallan forastero runakunata.

⁴Ñawpaqmantaraqmi sacerdote Eliasib karqa Diosniykupa templonpi almacen cuartokunamanta nanachikuq. Payqa Tobiaspa familianña rikurirusqanraykum ⁵paypaq alistapurqa huk hatun cuartota, chay alistapusqan cuartoqa pasaq tiempokunapiqa karqa kawsaymanta ofrendakunapas, inciensopas, temploa serviciokunapas, trigomanta, vinomanta, aceitemanta diezmokunapas waqaychananku cuartom, chay almacenpi tukuy imapas kaqkunaqa karqa Levij casta runakunapaqwan takiqkunapaqmi hinaspa punkukunawan cuentallikuqkunapaqmi, chaypitaqmi churaqku sacerdotekunapaq ofrendakunapas. ⁶Tukuy chaykuna pasakuptinqa ñoqa Nehemiasqa manam Jerusalem llaqtapichu tarikurqani, ñoqaqa Babilonia lawpi Rey Artajerjes kimsa chunka iskayniyoq watanmanña gobiernachkaptinmi paypa kasqanman kutikurqani. Ichaqa punchawkuna pasaruptinmi reymanta permisota mañakuspay ⁷Jerusalem llaqtaman kutimurqani, chayñam musyarurqani Eliasib sutiyoq runapa imam mana allin rurarusqantaqa. Payqariki Tobiaspaqmi huk cuartota alistarapusqa Diospa templonpa pationpi. ⁸Chay rurasqanmantam ñoqaqa sinchillataña piñakururqani hinaspa chay cuartomantaqa wischururqani Tobiaspa familianpa tukuy ima kapuqninkunata. ⁹Hinaspa kamachirqani chay cuartotaqa chuyanchanankupaq, kamachirqanitaqmi Diospa templonpi serviciokunapas, kawsay ofrendakunapas hinaspa inciensotapas maymi kananman kutiykachinankupaq.

¹⁰Yacharurqanitaqmi Levij casta runakunaman tupaqninta manaña qosqankutapas, Levij casta runakunawan Diospa templonpi servicio ruraq takiqkunapaq ripikusqaku maymi chakrankumanñam. ¹¹Chaymi autoridadkunata nirqani:

—¿Imanasqataq Diospa temlonqa kayna saquesqa kachkan? —nispa.

Chaymi sacerdotekunatawan Levij casta runakunata huñuruspay maypim ruranankuman churarqani. ¹²Chaynapim Juda lawpi llapallan *yachaqkuna chay almacen cuartoman apamurqaku trigo diezmonkuta chaynataq vinomantawan aceitemanta diezmonkutapas. ¹³Chay almacen cuartokunapi nanachikunapaqñataqmi churarqani sacerdote Selemiastawan Diospa yachachikuynin yachachiq Sadocta, churarqanitaqmi Levij castamanta kaq Pedaias sutiyoq runapas. Paykunapa yanapaqnin kananpaqñataqmi churarqani Hananta, paypa taytanmi karqa Zacur, Zacurpa taytanñataqmi karqa Matanias. Chay churasqay runakunaqa allin confianza runakunam karqa. Chaynaqa paykunamá castamasinkunamanqa imapas tupaqninta aypunanku karqa. ¹⁴Diosnilláy, amayá qonqaraychu kay imam rurasqaytaqa, amayá qonqaraychu qam Diosnillaypa hinaspa temploykupa favorninpi tukuy allinkuna rurasqaytaqa.

¹⁵Chay tiempopim Juda lawpi rikurqani samana punchaw kachkaptinpas wakin runakunaqa vinota horqonankupaq uvas sarusqankuta, rikurqanitaqmi wakin runaqa rutusqa trigotapas apamuspa asnoman churkuchkaqta, chay asnomanqa churkurqakutaqmi vinotawan uvas frutakunapas chaynataq higos frutatawan tukuy

imakunatapas. Paykunaqa hina chay samana punchawpitaqmi Jerusalem llaqtamanpas tukuy chaykunata aparqaku. Paykunatam qaqchaparqani chay punchawpi mikuykunata *rantikusqankurayku. ¹⁶Jerusalem llaqtapi *yachaq Tiro llaqtayoq wakin runakunapas apamurqakum challwakunatawan tukuy imakunata hinaspam samana punchaw kachkaptinpas Jerusalem llaqtapi Juda casta runakunaman rantikurqaku.

¹⁷Chayraykum ñoqaqa Juda lawpi kamachikuq runakunata qaqcharqani kaynata:

—Mana allintam rurachkankichik samana punchawpi mana samaspaqa.

¹⁸Chaynatamá abuelonchikkunapas ruraraqaku, chayraykum kikin Diosninchik kay mana allinkunata ñoqanchikman aparamuwanchik, aparamuntaqmi kay llaqtapa hawanmanpas. ¿Samana punchawpi mana samaspaqa astawanraqchum munachkankichik Diosninchik piñarachiya? —nispa.

¹⁹Jerusalem llaqtapa punkunkunaman llantuy chayaramuptinmi manaraqpas samana punchaw qallaykuchkaptin kamachirqani Jerusalem llaqtapa punkunkunata wichqanankupaq, kamachirqanitaqmi chay punchaw pasaruptinqa kichanankupaqpas. Chay punkunapiqa churarqanitaqmi wakin serviwaqniy runakunatapas chaynapi samana punchawpiqa ima cargapas ama yaykumunanpaq. ²⁰Chaynapim negociantekunapas hinaspam tukuy ima *rantikuqkunapas Jerusalem llaqtamantaqa hawapi achka kutita achikyarqaku. ²¹Paykunata qaqchaspaymi kaynata nirqani:

—¿Imanasqataq qamkunaqa murallapa qepanpi samachkankichik? Sichum huktawan chaynata ruraptikichikqa presocharusqaykichikmi —nispa.

Chaymantapunim paykunaqa manaña kutimurqakuchu samana punchawpiqa.

²²Leviy casta runakunatapas kamachirqanitaqmi chuyanchakuspanku punkunkunaman cuidaq rinankupaq chaynapi samana punchawtaqa Diosllapaqña sapaqchanankupaq. Diosnilláy, amayá qonqaruychu kay rurasqaytapas, qamqa kuyapayakuynikiman hinayá llakipayariykullaway.

²³Chay tiempopiqa rikurqanitaqmi imaynam Juda castamanta wakin runakuna Asdod llaqtayoq warmikunawan casarakurusqankutapas, rikurqanitaqmi Amon casta warmikunawan hinaspam Moab casta warmikunawan casarakurusqankutapas. ²⁴Chaynapim paykunapa wawa-churinpa partenqa rimarqa Asdod runakunapa rimaynintawan huklaw nacionniyoq runakunapa rimaynintaña ichaqa manam rimarqakuchu Juda casta runakunapa rimaynintaqa. ²⁵Paykunawan atipanakuspaymi ñakaykurqani, wakintaqa maqaruspaymi chukchantapas chutaparurqani hinaspam Diosrayku jurachispay kaynata nirqani:

—Amam warmi churikichikkunataqa casarachinkichikchu paykunapa qari churinkunawanqa nitaqmi qari churikichiktapas casarachinkichikchu paykunapa warmi churinwanqa, kikikichikpunipas amamá chaynataqa rurankichikchu. ²⁶Israel nacionpa reynin Salomonpas chaynatamiki huchallikururqa huklaw nacionkunapa reyninpa pay hina mana kachkaptinpas. Paymi Diosninpa kuyasqan kasqanrayku Israel nacionpa reyninpaq churasqa karqa. Chaywanpas paytaqa huklaw nacionniyoq warmikunam huchallirachirqa. ²⁷Chaynaqa ¿manachum ñoqaykuqa uyarichkaniku Diosninchikpa contranpi kaynaña mana allin rurasqaykichikta? Qamkunaqariki Diosninchikta traiconarunkichik huklaw nacionniyoq warmikunawan casarakuruspaykichik —nispa.

²⁸Joiada sutiyoq runapa huknin churintam ñawpaqniymanta qarqorurqani, Joiadaqa karqa sacerdotekunapa jefen Eliasibpa churinmi. Chay churintaqariki qarqorurqani Horon llaqtayoq Sanbalatpa masan kasqanraykum. ²⁹Diosnilláy, qamqa amayá qonqaruychu paykunataqa. Paykunaqariki sacerdote kayninkutam

millakuypaqtaña rurarunku, sacerdotekunawan hinaspa Levij castakunawan contrato rurasqaykitapas hina chayna millakuypaqtam rurarunku.

³⁰Chaynaqa kikiypunimá sacerdotekunatawan Levij casta runakunata imapas huklaw nacionniyoq kaqkunamanta chuyancharqani hinaspa sapakamata maypim ruranankuman churarqani. ³¹Kamachirqanitaqmi tiempollanpi yantatapas hinaspa punta kaq rurukunatapas apamunankupaq. Diosnilláy, qamqa favorecewanaykipaqyá yuyariykullaway.